

Kolektyvinės sutartys Lietuvoje

Nacionalinis reguliavimas

Savivaldybių vaidmuo

Seminaras „Savivaldybių vaidmuo plėtojant socialinį dialogą vietos lygmeniu: Kolektyvinių sutarčių socialinių paslaugų srityje įgyvendinimo galimybės“

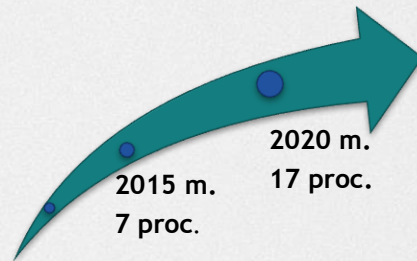
2021-04-20

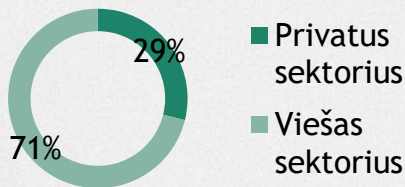
Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

Kolektyvinės sutartys Lietuvoje

- Kolektyvinių sutarčių situacija Lietuvoje gerėja

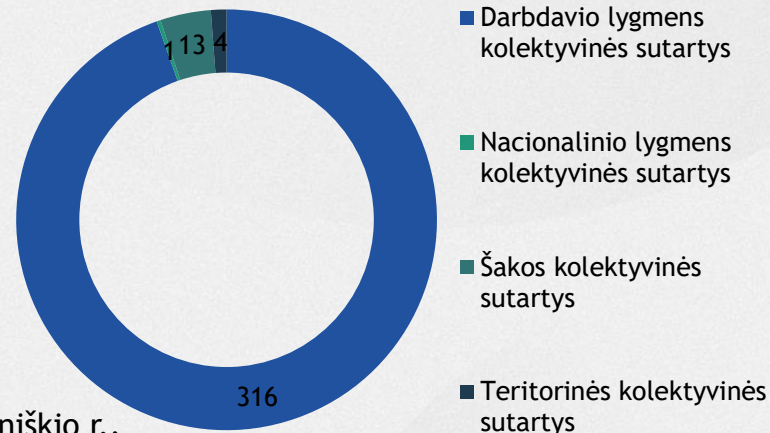

- Kolektyvinės sutartys daugiausia yra sudaromos viešajame sektoriuje

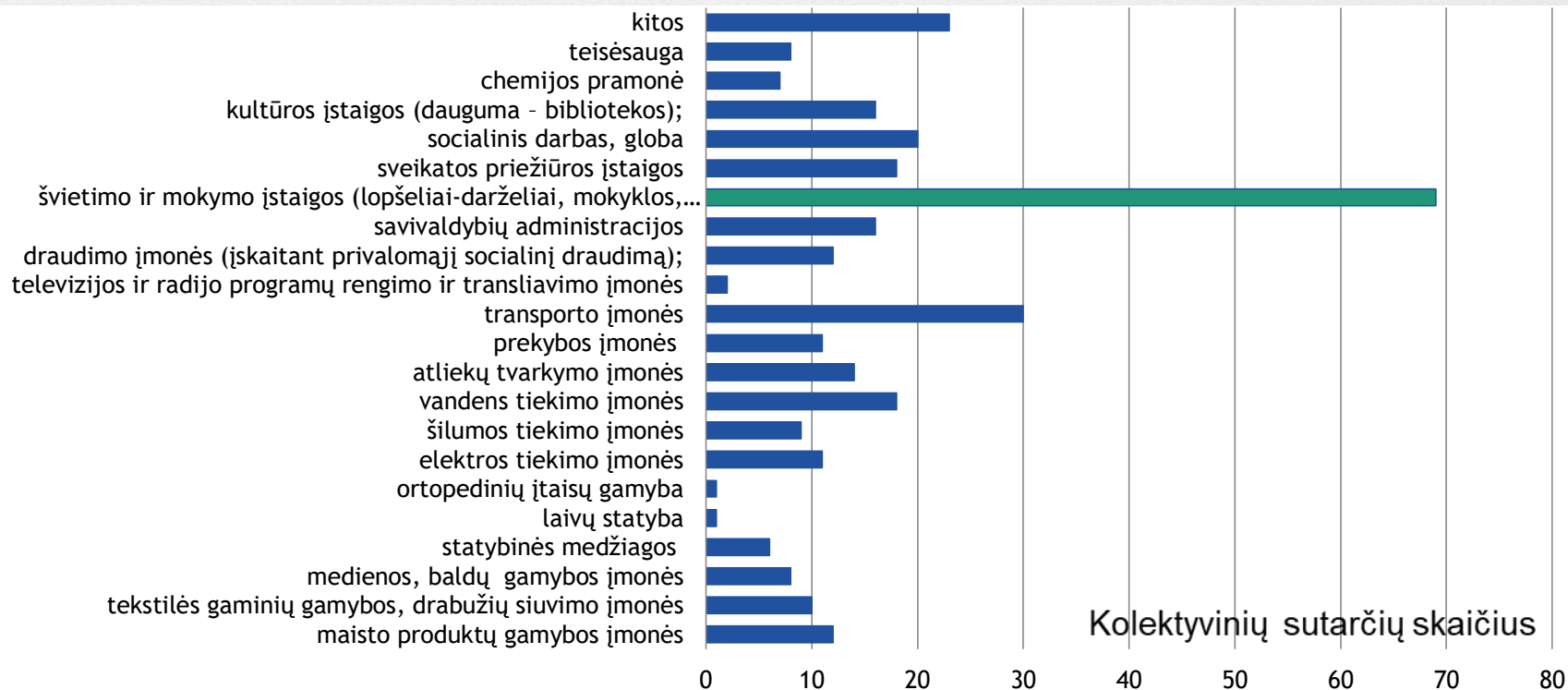

- Dauguma sudaromų kolektyvinių sutarčių yra darbdavio lygmens

- 16 savivaldybių administracijų turi darbdavio lygmens KS
- 4 teritorinės (švietimo sektoriuje: Kauno m., Mažeikių r., Joniškio r., Telšių r.)

Kolektyvinių sutarčių sudarymas pagal ekonominės veiklos rūšis

Nacionalinis reguliavimas. Savivaldybių vaidmuo (I)

- Kolektyvinių sutarčių aspektu savivaldybės vaidmuo pasireiškia **kaip darbdavio ar jo atstovo** (DK 162 str. 2 d.)
- Savivaldybės vaidmuo, kaip kolektyvinės sutarties šalies, pasireiškia **darbdavio ir teritorinio** (savivaldybės; apskrities) lygmens kolektyvinėse sutartyse (DK 180 str. 2 d.; 181 str. 3 d.; DK 192 str. 4 d.)
- Teisinis pagrindas savivaldybės tarybai dėl teritorinės sutarties - DK 181 str. 3 d.

Socialinėje partnerystėje teritoriniu lygmeniu darbdaviams - iš savivaldybių biudžetų išlaikomoms įstaigoms, organizacijoms - atstovauja savivaldybės taryba <...>. Savivaldybės taryba taip pat atstovauja socialinėje partnerystėje teritoriniu lygmeniu toms įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkama savivaldybė.

- Teritoriniu lygmeniu - ypatumai
- Skatinti privatų sektorių sudaryti teritorines sutartis

Nacionalinis reguliavimas. Savivaldybių vaidmuo (II)

- Savivaldybės vaidmuo šakos kolektyvinėse sutartyse - DK 181 str. 2 d.
Socialinėje partnerystėje šakos ar nacionaliniu lygmeniu darbdaviams - iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų išlaikomoms įstaigoms, organizacijoms, taip pat įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina valstybė ar savivaldybė, - atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.
- Galimybės savivaldybėms įsitraukti

Kolektyvinių sutarčių probleminiai aspektai (I)

Susiję su kolektyvinių sutarčių turiniu:

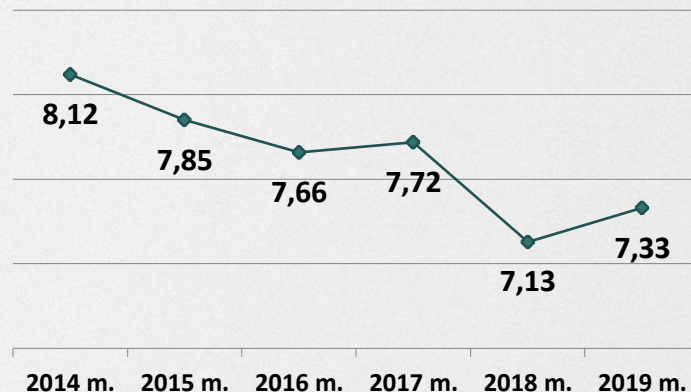
- **Apmokėjimo sistema** nustatoma daugiau KS, tačiau vis dar nėra tinkamai reguliuojama, kad atitiktų visus šios sistemos komponentus pagal DK 140 str. 3 d.
- **Lankstus ir individualaus darbo laiko režimas** nustatomas tik 14 proc. KS
- **Mokymosi atostogos** vis dar nėra prioritetas KS
- **Darbo organizavimo formų** reguliavimas KS vis dar nėra populiarus
- Kolektyvinėse sutartyse vis dar **trūksta originalių kokybiškų nuostatų**, pvz., dėl lyčių lygybės, dėl streso ir psichologinio smurto darbo aplinkoje ir pan. Vis dar labai dažnai pateikiamos nuorodos į DK, t. y. tiesiog nurodomi, kad tam tikri klausimai sprendžiami pagal DK

Kolektyvinių sutarčių probleminiai aspektai (II)

Kiti probleminiai aspektai:

- Narystė profesinių sąjungose
- Trūksta socialinio dialogo kultūros
 - Trūksta visuomenės suvokimo apie socialinį dialogą
 - Trūksta pasitikėjimo tarp darbdavių ir darbuotojų
 - Dalis darbuotojų nemano, kad KS yra naudinga
- Kolektyvinių sutarčių taikymas (ne)profesinių sąjungų nariams - skirtinga teisinio reguliavimo vizija - KS išplėtimas

Profesinių sąjungų narystė, proc.

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija